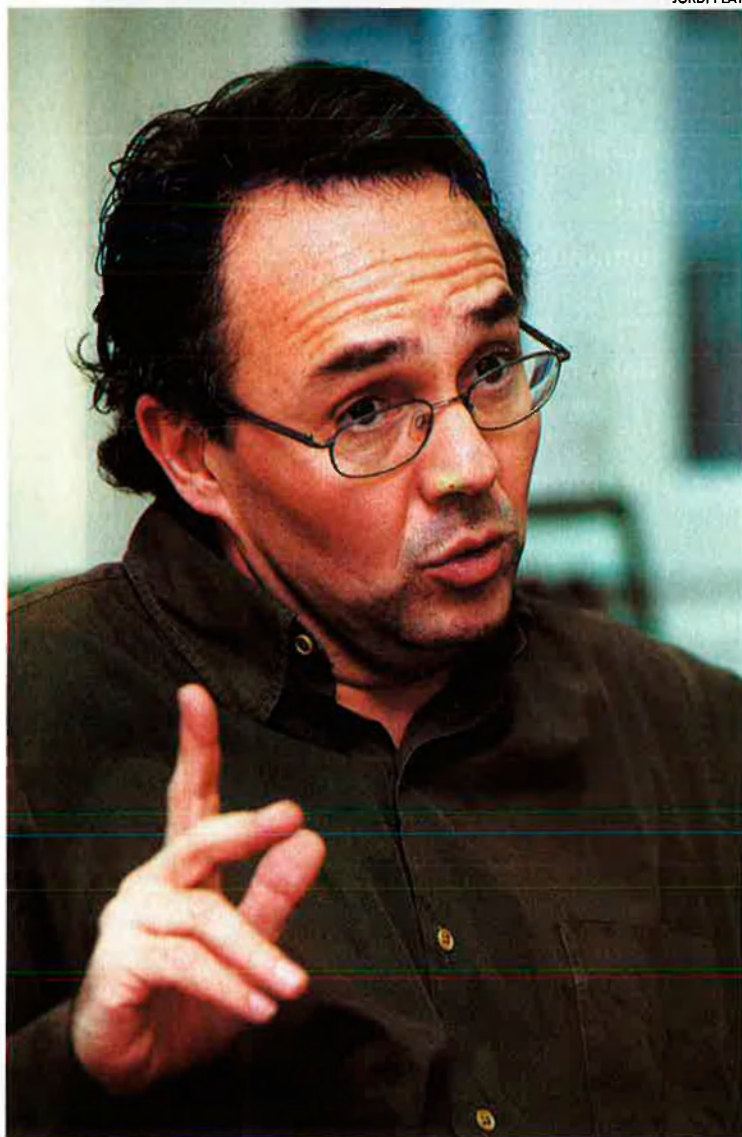

"Cal fer sindicalisme europeu"

JORDI PLAY

Joan Coscubiela, secretari general de Comissions Obreres de Catalunya, parla del setè Congrés d'aquest sindicat, que es farà els dies 4, 5 i 6 d'abril, i dels desafiaments que la globalització i les noves formes de treball imposen al sindicalisme.

participació en els centres de feina disputant als empresaris l'organització del treball, democratitzant l'empresa i impedit que els empresaris la gestionin autocràticament; participació en la societat per a plantar cara al pensament ultraliberal, segons el qual allò que és important és el mercat i que la societat i els països no compten; i sobretot participació dintre el sindicat mateix.

—*Intentar de disputar l'organització de les empreses vol dir, per exemple, treballar per aplicar les trenta-cinc hores?*

—No. L'anàlisi que fem és la següent. Hem comprovat que l'estratègia empresarial dominant ha passat de controlar la producció a controlar el mercat. Hi ha una concentració del capital i una descentralització de la producció tan grans que, a vegades, és fins i tot difícil de saber qui controla realment un centre de feina. De l'empresa integrada d'abans, on tots els treballadors eren a la mateixa nau, fent tot el procés productiu en unes condicions molt semblants, hem passat a una mena d'empresa molt articulada, organitzada en forma de xarxa. I això, és clar, també ens obliga, a nosaltres, a proposar una estratègia diferent. En el cas que indiqueu de la jornada laboral, nosaltres no ens podem limitar a dir el volum total de la jornada de feina; hem de poder negociar amb els empresaris com s'organitza aquest temps de feina, anualment, i què passa quan hi ha puntes de producció i què passa quan hi ha baixades. Per nosaltres, és tan important d'intervenir en el govern de l'organització del treball com de determinar les normes que regeixen la relació laboral.

—*Ens ha dit exemples de sectors productius tradicionals, però l'última moda és de parlar de la nova economia, que no deixa de ser una forma d'explicar que, com més va, més treballadors hi ha, més serveis*

Aquesta setmana es farà el setè Congrés de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya (CONC), amb l'eslògan "Guanyem els canvis amb la força de la participació". Quins canvis són aquests?

—Ens trobem immersos en un procés de canvi molt important quant a tipus d'empresa, d'economia, de formes de treball i de treballadors, i no volem que siguin canvis pre-determinats. Per tant, el gran desafiament és de disputar als empresaris el contingut d'aquests canvis: com s'organitzen les empreses, el tipus d'economia, el paper que té en la societat el model de desenvolupament econòmic. El tercer element de l'eslògan és la força que ve de la participació dels treballadors, en un triple sentit: par-

Radiografia dels afiliats

El setè Congrés de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya (CONC) vol abordar els desafiaments derivats de la descentralització de la producció, un fet que ha posat en evidència el treball *La transformació del sindicat. Estudi sobre l'afiliació de CCOO de Catalunya*, dut a terme per professors de sociologia de la Universitat Pompeu Fabra i la Universitat Autònoma de Barcelona.

Segons aquest estudi, dels 130.000 afiliats que CCOO té actualment al Principat, un 70% operen en empreses de més de 500 treballadors, però, en un percentatge que supera el 55%, el seu centre de treball és de menys de 25 treballadors. Segons Joan Coscubiela, això canvia, fins i tot, les formes de participació dels treballadors: "Ja no és possible l'assemblea tradicional, en què tu t'adreçaves a tots els treballadors, que es trobaven en un sol

centre de treball a la mateixa hora, per parlar-los de qüestions laborals. Avui, per fer assemblees necessites uns mecanismes molt més sofisticats".

De l'estudi, se'n poden treure també conclusions sobre els treballadors i les ocupacions que els són pròpies. Així, entre els afiliats hi ha cada vegada més dones, que actualment representen un 30% del total dels afiliats; de totes maneres, aquests últims dos anys, el 37% del total d'afiliats han estat dones. Una cosa semblant passa en el cas dels joves.

D'una altra banda, també ha canviat el sector en què treballen els afiliats. El sector serveis és cada dia més majoritari. El 1998 ja representava el 55% dels afiliats, quan només sis anys abans en representava el 49% i, encara abans, la majoria eren obrers industrials. Avui la indústria només representa un 41% del total. **A. M.**

i més presència del mercat, com deia. Aquí, el factor treball no compta...

—Sí, els exemples eren industrials, però en podria dir del sector dels serveis. La nostra proposta d'intervenció en el govern del temps de feina serveix igual per al sector dels serveis. Per exemple, el procés de concentració en el sector de les telecomunicacions o de les finances, consisteix en el fet que els grups empresarials cada dia són més grans, i que la producció es descentralitza cada dia més.

—Com ara Telefònica?

—Sí, és un cas molt clar d'empresa que va aprimant la seva estructura central, però que genera al seu voltant una mena de constel·lació d'empreses que governen a través del mercat, encara que no tinguin el control del procés productiu. Això ens obliga a crear un altre model d'organització del sindicat, que no se centri tant en les grans empreses sinó en sectors.

Per això algunes propostes del Congrés avancen molt en l'organització de les empreses petites i mitjanes. I, per últim, aquesta estratègia de descentralització arriba al límit en casos com el que tenim aquí al davant.

—El del fotògraf?

—Sí, segur que és autònom. Ell i molts professionals de la fotografia, de la imatge, del so, dels mitjans de comunicació, els traductors, els venedors...

"El sindicalisme industrial tenia un espai territorial on es debatia el conflicte capital-treball, que era els dels estats nacionals. Això avui canvia profundament. Ara hi ha nous espais de conflicte social."

L'estratègia de descentralització productiva els ha fet passar de treballadors a ser treballadors, empresa i centre de feina tot alhora. Un dels objectius d'aquest congrés, doncs, és d'impulsar una organització sindical específicament adreçada a aquests treballadors perquè puguin autoorganitzar-se i defensar els seus drets. És el que en diem la Federació de Trades (Treballadors autònoms dependents), que són treballadors formalment i jurídicament autònoms, però, econòmicament, absolutament dependents.

—Què es farà?

—Estem disposats a muntar una infraestructura d'organització i que cadascun d'aquests col·lectius s'organitzi, perquè no podem pas barrejar els traductors jurats amb els fotògrafs.

—Entre els dies 12 i 15 d'abril hi haurà el Congrés Confederal de CCOO, que substituirà l'actual secretari general Antonio Gutiérrez.

rez. Com hi va la Comissió Obrera Nacional de Catalunya, a aquest Congrés?

—La CONC fa el seu propi congrés, però, com a organització que té personalitat jurídica pròpia, que té uns estatuts propis i que es confedera voluntàriament amb les Comissions Obreres d'Espanya, participa en aquest compromís confederal, de la mateixa manera que després participa en l'àmbit de la Confederació Europea de Sindicats. Crec que, en aquest

Congrés, la nostra aportació servirà per consolidar una estratègia confederal, que sigui capaç d'entendre una cosa fonamental: avui, el conflicte entre capital i treball ja no es presenta de la mateixa manera, però tampoc no s'expressa en els mateixos àmbits territorials que en l'etapa industrial. El sindicalisme industrialista tenia un espai territorial on es debatia el conflicte capital-treball, que era el dels estats nacionals. De fet, sindicalisme, dret del treball i estats nacionals són fills de la revolució industrial. Això avui canvia profundament. I un dels desafiaments del sindicalisme europeu és que ara hi ha nous espais d'intervenció i de conflicte social.

—Quins?

—Avui el procés de globalització i de creació de grans regions econòmiques ens obliga a forjar instruments de sindicalisme d'abast europeu. Si no, no sembla possible de fer sindicalisme en el sector aeri, en el del transport, o en el de l'automòbil o de la química. El procés de construcció de grans regions econòmiques també dilueix les fronteres dels estats nacionals. En el cas d'Espanya, és evident. En molts ordres, no és pas igual Catalunya que Andalusia, posem per cas. Però no és una qüestió d'estadístiques. Ni les causes ni el tipus de desocupació o de contractació i de realitat econòmica són iguals. Per això cal dissenyar polítiques de desenvolupament econòmic, de creació d'ocupació i de lluita contra la temporalitat molt adaptades a la realitat de cada entorn. Això és el que nosaltres qualifiquem des dels inicis dels anys 80 de marc català de relacions sociolaborals que, finalment, ha fet fortuna i que ara tothom defensa. Construir un marc específic que sigui capaç d'adaptar la realitat econòmica i social de Catalunya a les empreses i a l'economia catalana. Això passa a tot Europa, però a Catalunya i a Espanya, tenim encara una altra qüestió afegida, perquè la descentralització política de l'estat de les autonomies ressitua el conflicte social i s'ha de passar de la negociació estatal a la negociació a les comunitats autònomes.

I una cosa que no podem oblidar és el tercer espai d'intervenció del sindicalisme català, de tots els Països Catalans i d'Espanya, que és la nostra responsabilitat respecte al Magrib. Hi ha la Unió Europea, però hi ha una realitat de convivència molt forta i cada vegada més interrelacionada econòmicament i socialment (només cal mirar els fluxos migratoris) que és la Mediterrània. Hem de posar molta, molta atenció a crear un sindicalisme que estableixi llaços molt forts amb els països del Magrib sobretot. És

d'això, que tractarem al Congrés, sota el títol de "Nous espais d'intervenció del sindicalisme confederal de CCOO".

—Una de les coses per les quals CCOO més ha treballat aquests darrers anys és la reforma de la llei d'estrangeria, la llei de drets i deures dels immigrants, en el sentit en què s'ha aprovat finalment. Però el PP ja ha deixat anar que modificarà la llei aprovada al final de la legislatura passada. Com pot afectar això els seus drets?

—La llei aprovada de fa poc és un gran èxit de la societat civil, de la societat organitzada i d'aquells qui des de fa deu anys lluitem per una societat interètnica. D'una altra banda, tinc la sospita que el PP ha amenaçat amb una modificació de la llei que no farà. Així quedarà com si fes una concessió al centre, i després, en canvi, pot desenvolupar la llei de manera restrictiva. I una cosa més: la llei és important, però si continua sense modificar el sistema d'accés i de contingents dels treballadors immigrants al nostre país, el problema també continuarà. I és aquí que crec que cal denunciar el fariseisme de la patronal, dels poders econòmics i de la dreta. De l'una banda, demanen que vinguin treballadors immigrants perquè els necessiten per fer funcionar les empreses d'una determinada manera; però, de l'altra, els obliguen a entrar de manera il·legal. Així, de passada, els poden explotar molt millor, que és això que ha passat a El Ejido, i a tants llocs de l'estat i també a Catalunya mateix.

—No el tranquil·litza la manera com la classe política catalana parla de la qüestió?

—No gens. Us explicaré una anècdota. Fa dos anys, quan vam plantejar al govern de la Generalitat les nostres prioritats en política social a Catalunya, ens vam reunir amb representants del govern, entre

ells el president. Vam insistir molt, molt, a dir que necessitàvem un gran acord sobre la immigració. La resposta va ser que la prova que no hi havia cap problema amb aquests immigrants era que aprenen el català molt més fàcilment que no pas l'altra gent. Literalment. És clar que la integració demana de conèixer la llengua, però també ho és que nosaltres no parlàvem d'això. Parlàvem de si tenien un lloc per a dormir o no, de si tenien un lloc a l'hospital o de la manca d'escoles bressol, i de si això no feia que s'haguessin de barallar amb una altra gent amb pocs recursos per aconseguir-hi una plaça... Però el president, amb aquesta resposta, va donar la conversa per acabada.

—Una altra conseqüència de la nova majoria ab-

"La rigidesa del mercat laboral i els salaris no són el problema de l'economia. Prova n'és que a Lleida hi ha un índex de desocupació del 4%, i que segons on de l'estat és de més del 20%. Amb la mateixa normativa i el mateix mercat de treball."

soluta del PP és el rumor que el govern Aznar proposarà una nova reforma laboral amb un abaratiment de l'acomiadament. Com la valoren?

—Som davant el típic globus sonda que el govern llança per veure la reacció de la gent. Si ho han fet per això, la resposta és molt evident. Per part de CCOO, una oposició radical i contundent. Per dos motius. La rigidesa del mercat laboral i els salaris no són, ni de llarg, el problema de l'economia espanyola. Prova n'és que a Lleida hi ha un índex de desocupació del 4%, i que segons on de l'estat és de més del 20%. Amb la mateixa normativa i el mateix mercat de treball. Per tant, el problema nostre, de l'economia catalana i de l'economia espanyola, és el greu endarreriment tecnològic i d'innovació, la manca de formació (ho diu el director de l'Escola de Formació de la patronal metal·lúrgica) i que els empresaris no saben encara utilitzar el munt de mecanismes que els ofereixen els acords del 1997 per organitzar de forma flexible, no pas desregulada, la seva empresa.

En segon lloc, no estem disposats a qualsevol procés de negociació fins que els empresaris no siguin capaços de complir el que van signar amb nosaltres el 1997. Han tingut una oportunitat d'or de convertir contractes temporals en fixos, i no tots ho han fet. A Catalunya hem passat d'una temporalitat del 34,4% al 27,7%. És una reducció significativa, però hi ha sectors en què és del 40% i del 50%. Abans de fer una altra cosa, que compleixin això.

—Què els passarà, als treballadors, ara, en un context en què augmenta el vot del PP? Aquesta societat està preparada per a rebre aquest missatge?

—Crec que sí, perquè els vincles que establim a través dels centres de feina, de la negociació col·lectiva, del treball sindical i social obeeixen a unes motivacions que no tenen, necessàriament, res a veure amb les que mouen els treballadors a votar. De la mateixa manera que a Catalunya la gent vota diferent segons que les eleccions siguin municipals, autonòmiques o generals, igualment passa, a molta distància, amb la realitat sindical.

"No estem disposats a negociar fins que els empresaris no siguin capaços de complir el que van signar el 1997. Han tingut una oportunitat d'or de convertir contractes temporals en fixos, i no tots ho han fet."

Jordi Fortuny / Àlex Milian

Camionabile 451

Alberto Pozzolini

Tot d'una el títol ens diu que l'obra no pot deixar ni indemne ni indiferent. Cal dir que la vasta personalitat cultural d'Alberto Pozzolini s'hi ha arrufat, recollit, a punt donar-se lliure curs contra els conformismes de l'univers que hom anomena "literatura", però també de somniar. Traducció de l'italià de Jaume Corbera Pou.

Universitat de les Illes Balears
"Col·lecció de Textos Teatral Tespis", 9

Nacionalisme i constitució Una perspectiva balear

Josep Melià Ques

Aquest llibre és, en paraules del prologuista, un llibre escrita cop talent. Si exceptuam la primera part, que és una anàlisi molt coherent de la realitat nacional de les Illes Balears i del seu possible encaix dins la Constitució, la resta del llibre és un recull dels articles publicats per l'autor al *Diari de Balears*, de 1994 a principis de 1999.

Editorial Moll
"Tomir", 42

(50 persones)ⁿ que conspiren

Bet Font i Montanyà

En aquest llibre s'hi amaga una idea i el desig de convertir-la en realitat: la millora de les problemàtiques ambientals és cosa de tots i de totes, independentment dels rols que desenvolupem en aquesta societat. I Premi Embat d'Educació Ambiental

Di7 Edició
"Monografies d'Educació ambiental", 5